

— |

— |

Prakse protiv nekažnjivosti zločina nad ženama

*Mala čitanka za feministički
diskusioni kružok*

„Ratni zločin silovanja“

— |

— |

Izdale:
Žene u crnom, Beograd, april 2013.
Jug Bogdanova 18/5
Telefon i fax: 011. 2623 225
zeneucrn@gmail.com
www.zeneucrn.org

Uredio:
Miloš Urošević

Saradnica:
Stasa Zajovic

Tehnička obrada:
Zinaida Marjanović

Tiraž: 50

Štampa:
Studio Denik, Novi Sad

Ova publikacija je realizovana zahvaljujući
solidarnoj podršci Mama Cash

Edicija Mala čitanka u okviru programa „Ženski sud: feministički pristup pravdi“, predstavlja upisivanje u istoriju onih praksi koje su prekrivene ćutanjem, potisnute u zaborav, nedovoljno vidljive ili marginalizovane. Ovo skromno izdanje jeste pokušaj da se ta nepravda ispravi, a pre svega da čuvamo u trajnom sećanju ženski otpor i njegov istorijski značaj.

Mala čitanka za feministički diskusioni kružok „Ratni zločin silovanja“ pokazuje prakse alternativnih sistema pravde, a kao odgovor na povrede ljudskih prava žena. Ženske akcije za mir, a protiv nekažnjivosti zločina pokazuju da ne postoji jedna pravda. Pravda nije samo retributivna (krivična), pravda je i restorativna (obnoviteljska), a takođe i distributivna (pravična raspodela).

Uvod

O tišini kao muškom nasilju nad ženama

„A tamo gde glasovi žena vape da ih neko čuje, svaka od nas mora da preuzme odgovornost da potraži te reči, da ih pročita, upotrebi i ispita njihov značaj za naše živote.“ – Odri Lord, Sestra autsajderka

Kao odgovor na povrede ljudskih prava, pored institucionalnog pravnog sistema (suđenja), s obzirom da je praksa pokazala da je on nedovoljan, zbog svoje funkcije (okrenut je počiniocima), postoje i alternativni, na koje su ukazale žrtve - njima je neophodan prostor u kome bi mogle da govore o onome što im se desilo.

Komisije za istinu: Jedan od prvih odgovora koji je nastao bile su komisije za istinu (širog sveta ih je do sada bilo oko tridesetak).

Međutim, sve to nije bilo dovoljno zato što su najčešće iskustva žena/ženska iskustva ostajala neizrečena. Postojeći mehanizmi, bilo institucio-

nalni, bilo alternativni, nisu u sebi ponudili mesta za žene/ženama. Njihovi glasovi se nisu mogli čuti. Tek je sa razvojem feminističkog pokreta slomljena tišina. Bol koje su žene preživele dobila je svoj glas kroz akcije koje su organizovale žene.

Grupe za podizanje svesti/osveščivanje:

Glavno oruđe borbe feministinja drugog talasa. To je bio prostor u kome su feministkinje kreirale feministički slogan koji je obeležio drugi talas feminizma – Lično je političko/političko je lično. Iz njih su potekle prve ženske akcije poput speak-out/progovori.

Speak-out/Progovori: Jedna od prvih preduzetih akcija je bila speak-out/progovori. Širom SAD feministkinje su organizovale ove akcije na kojima su žene govorile o ličnim iskustvima koja su oslikavala iskustva svih žena. Ovo je imalo istorijsku važnost, jer je napravljen prvi korak.

Ženski tribunali: Drugi korak je napravila američka feministkinja Dajana Rasel koja je 1976, u Briselu, organizovala prvi *Ženski tribunal za zločine nad ženama*. To je bio istorijski događaj posle koga više nikada ništa neće biti isto. Usledilo je organizovanje još nekoliko ženskih tribunala

(Minhen 1976, Beč 1993, Peking 1995, Tokio 2000, Njujork/o Burmi 2010.).

Ženski sudovi: Paralelna saženskim tribunalima, od 1992, organizovani su i ženski sudovi (do sada oko četrdesetak uglavnom u Aziji i Africi).

Javna slušanja: Javna slušanja žena su mesta/prostori u kojima žene mogu da govore svoje priče. Nekoliko javnih slušanje na različite teme su organizovana unutar Evropskog parlamenta, a od strane parlamentarki.

Žene sa preživljenim iskustvom nasilja su govorile na javnim slušanjima u Kambodži (dva puta).

Prvo slušanje je bilo posvećeno ženama sa preživljenim iskustvima seksualnog nasilja za vreme režima Crvenih Kmera, dok je drugo slušanje bilo posvećeno ženama koje su preživele režime u Kambodži, Nepal, Bangladešu i Istočnom Timoru.

Slično slušanje je organizovano i u Papui (pokrajina u Indoneziji), dok su u Gvatemali žene organizovale nešto što su nazvale Tribunal savesti.

Žene u crnom iz Beograda su na svim Skupovima ženske solidarnosti protiv rata/Skupovi

Međunarodne Mreže Žena u crnom, kojih su organizovale deset, organizovale i svedočenja žena iz različitih zemalja sveta o različitim zločinima nad ženama.

U ovoj knjižici nisu obuhvaćeni tekstovi o ženskim tribunalima i ženskim sudovima, jer su oni objavljeni u našoj knjizi Ženski sud: feministički pristup pravdi (Žene u crnom, Beograd 2010.)

Grupe za osveščivanje (podizanje svesti)¹

Grupe za podizanje svesti zavise od učešća. Sestrinstvo ne dolazi samo iz slušanja.

Grupe za osveščivanje/podizanje svesti su nehijerarhijski prostori u kojima sve članice grupe zajednički dele odgovornost i kontrolu

1.) Podizanje svesti jeste proces artikulisanja ličnih doživljaja i iskustava žena kao društvenih problema od političkog značaja. Proces podizanja svesti je omogućavao svakoj ženi da analizira uslove sopstvenog života i da otkrije način na koji ono što je izgledalo kao izolovani pojedinačni problem, zapravo odražava zajedničke uslove sa kojima se suočavaju sve žene. Jedan od ciljeva podizanja svesti je da nas načini svesnima društvenih pritisaka koji tlače žene.

nad diskusionim procesom. Takođe, grupe za osveščivanje su oblik političkog aktivizma.

Grupe su nastale na jednom od sastanaka grupe "Njujorške radikalne žene"², rane grupe za oslobođenje žena, a potom se brzo raširile širom SAD.

U novembru 1967, grupa žena, uključujući Šulamit Fajerston, En Kod, Katja Saračild i Kerol Heniš počela je sastanak u stanu Ked. Sastanci su često uključivali „idenje po sobi i deranje“ o pitanjima o sopstvenim životima. Izraz „podizanje svesti“ je skovan da opiše proces kada je Katja Saračild preuzela taj izraz od Ane Forer, koja je rekla: *„U staroj levici, oni su govorili da radnici ne znaju da su potlačeni, tako da mi moramo da podignemo svoju svest.“*

Grupe su organizovale sastanke koji su se obično održavali jednom nedeljno u kući jedne od članica grupe. Sastanci su bili samo za žene. Žene su govorile iz sopstvenog iskustva, bez formalne

2.) Njujorške radikalne žene: Radikalna feministička grupa koja je postojala od 1967-1969. a koju su osnovale Robin Morgan, Kerol Hemiš, Šulamit Fajerston, Katja Saračild i Elen Vilis. Dve najpoznatije njihove akcije su protest protiv Mis Amerike i „sahrana tradicionalne ženskosti“.

liderke. Grupe su bile dizajnirane tako da pruže svakoj ženi prostor i mogućnost da govori, bez prekidanja. Broj žena u grupi je bio od osam do dvanaest. Sastanci su trajali oko tri sata.

Koncept „buđenja svesti“ predstavlja u stvari reinterpretaciju jedne kineske revolucionarne prakse „iskazivanje gorčine“ – koju upražnjavaju umesto kineskih seljaka, žene srednje društvene klase. „Iskazivanje gorčine“ je buđenje svesti jedne, praktično nesvesne potlačenosti, ukidanje nepravde nanosene jednoj osobi, podseća na druge nepravde nanosene celoj grupi.

Speak-out/Progovori³

„Ćutnja - teška nadgrobna preko povređenog tela i poderanog srca svake žene je slomljena. Mogu se čuti konkretne pukotine, rasipanje, razvaljivanje, pukotine postaju klanci. Žene govore: to se dogodilo meni..“⁴

3.) Speak-out/progovori: jedna od feminističkih direktnih akcija nastala iz grupa za osveščivanje/grupa za podizanje svesti, kao jednog od glavnih instrumenata pokreta za oslobođenje žena.

4.) Andrea Dvorkin, Patnja i govor, u Na putu opasnosti.

U drugom talasu feminizma/pokreta za oslobođenje žena organizovane su akcije speak-out/progovori koje su imale za cilj da žene progovore o svojim preživljenim iskustvima muškog nasilja.

Radikalna feministička grupa Redstockings⁵ organizovala je 21.03.1969. u Njujorku javno govorenje žena o iskustvima pobačaja. Bila je to prva akcija takve vrste na kojoj su žene govorile o ilegalnom abortusu.

Njujorške radikalne feministkinje⁶ su bile jedna od prvih ženskih grupa nastala u pokretu za

5.) Redstockings: radikalna feministička grupa osnovana 1969, koju su osnovale Šulamit Fajerstoun i Elen Vilis, nakon raspada grupe Njujorške radikalne žene. Grupa je organizovala brojne speak-out/progovori o abortusu.

6.) Njujorške radikalne feministkinje: radikalna feministička grupa koju su osnovale Šulamit Fajerstoun i En Kod 1969, pošto su napustile grupe Redstockings i Feministkinje, ali su je napustile 1970. Grupa je održavala nedeljne sastanke za podizanje svesti/osveščivanje. Organizovala je brojne speak-out/progovori na teme: silovanje, seksualno zlostavljanje, prostitucija, brak, lezbejstvo, majčinstvo, klasa. Godine 1982. grupa je protestovala protiv sadomazohizma i Bernard konferencije o seksualnosti žena.

oslobođenje žena. Jedna od prvih njihovih akcija je bila 24.01.1971. godine, kada su organizovale javno govorenje žena o silovanju u episkopalnoj crkvi Svetog Klementa u Njujorku uz prisustvo 300 ljudi.

Žene u crnom i svedočenja

„Mi vam govorimo svojim bolom.“

Na prvom skupu ženske solidarnosti protiv rata Međunarodne mreže Žena u crnom, koji je organizovan u Novom Sadu, avgusta 1992. organizovano je svedočenje na kome je govorila Julijana Molnar, žena prognana iz sela Hrtkovci.⁷ Na svim sledećim skupovima žene su svedočile o nepravdama i zločinima kako u ratu tako i u miru. Na skupovima 1997. i 1998. svedočile su albanske aktivistkinje o ratnu niskog intenziteta i institucionalizovanom aparthejdu srpskog režima na Kosovu.

7.) Hrtkovci: sremsko selo u opštini Ruma, u kome je gradonačelnik Ostoja Sibinčić (član Srpske radikalne stranke), maja i juna 1992. organizovao proterivanje hrvatskog stanovništva. Tom prilikom, ubijen je Mijat Štefanec.

Žene Srebrenice govore u Beogradu

Povodom desetogodišnjice početka rata u Bosni i Hercegovini, Žene u crnom su u Beogradu, 06. aprila 2002. godine, u Centru za kulturnu dekontaminaciju organizovale javno svedočenja Žena Srebrenice. Na svedočenju su govorile preživjele genocid u Srebrenici, dve svedokinje, Kada Hotić i Zumra Šehomerović.

Ženska slušanja: istiniti glasovi žena za vreme režima Crvenih Kmera⁸

“Mogla sam da osetim kako moja duša odlazi daleko od mog tela.”

Tokom vladavine režima Crvenih Kmera (17. april 1975 – 06. januar 1979 – tri godine, osam meseci, dvadeset dana), seksualni odnosi između nevenčanih parova bili su zabranjeni sa pretnjom smrtne kazne. Bio je to samo jedan od načina na koji su Crveni Kmeri kontrolisali stanovništvo Kambodže. Silovanja i druga seksualna zlostavljanja bila su

8. Kambodža i Crveni Kmeri: Kambodža je zemlja u jugoistočnoj Aziji. Tokom Vijetnamskog rata, SAD su bombardovale Kambodžu tvrdeći da se na njenoj teritoriji nalaze baze Severnog Vijetnama. U bombardovanju je ubijeno oko 700.000 ljudi. Na Kambodžu je bačeno više bombi nego na čitavu regiju Pacifika tokom Drugog svetskog rata. Nasilni totalitarni režim Kmera pokušao je izgraditi besklasno društvo na temelju komunističke ideologije, ukinut je novac, privatno vlasništvo, nezavisna egzistencija. Tokom autogenocida na poljima smrti ubijeno je oko 2 miliona ljudi (uglavnom Kambodžanaca, ali i naroda Čam, kao i etničkih Kineza i Vijetnamaca) Režim Crvenih Kmera je zbačen intervencijom Vijetnama.

široko rasprostranjena i ostajala su nekažnjena. Cilj foruma na kome je organizovano slušanje žena sa preživljenim iskustvom seksualnog nasilja, je bio da pruži prostor za glasove preživelih. Na taj način se prekinula ćutanja i nekažnjivost.

Bivša specijalna izvestiteljka za seksualno nasilje nad ženama u konfliktu, Margot Valstrom je u svojoj poruci koju je uputila ovom događaju, rekla: *"Istorija silovanja je istorija poricanja... Svaka govornica koja daje svoj glas o ovoj temi pomaže kraju veka ćutanja koje je silovanje napravilo delotvornim tajnim oružjem."*

Hrabre žene su govorile na ženskom slušanju time razbijajući ćutanje koje je trajalo 30 godina.

Tokom terora mnoge žene su strahovale od seksualnog zlostavljanja kome su bivale podvrgnute samo zato što su žene. Silovanje i seksualno nasilje bilo je deo svakodnevnog života žena tokom vladavine Crvenih Kmera. Seksualno nasilje je bilo stvarnost života za mnoge žene u režimu Crvenih Kmera. Žene i devojke su bile podvrgnute: rasprostranjenom i sistematskom seksualnom nasilju, silovanju pre pogubljenja, silovanju kao instrument mučenja, silovanju

kroz prisilni brak, silovanju tokom zatočeništva, grupnom silovanju, seksualnom sakaćenju, prisilnoj golotinji.

Seksualno nasilje je bilo u toj meri rašireno zbog osećaja apsolutne nekažnjivosti koju su uživali počinitelji. Tokom ovog režima nije postojala nikakva instanca kojoj bi se preživela žena mogla obratiti: nije bilo policije, nije bilo sudova, nevladinih organizacija.

Godine 1997. u saradnji UN-a i Vlade Kambodže napravljen je tribunal za Kambodžu, ali u on u svom mandate ne predviđa gonjenje preživelih počinitelaca za seksualne zločine. Zbog toga je, kao dopuna ove instance institucionalnog pravnog sistema, organizovano Žensko slušanje, 08.12.2011. godine, u Pnom Penu, glavnom gradu Kambodže. Panelistkinje koje su slušale glasove preživelih su bile sledeće osobe: Manavi Čim (Kambodža), Vičuta Li (Kambodža), Hiso Šin (Južna Koreja), Silvija Markos (Meksiko).

Ovo žensko slušanje organizovale su dve organizacije koje se bave zaštitom ženskih ljudskih prava.

<http://www.ziviler-friedensdienst.org/de/publikation/womens-hearing-true-voices-women-under-khmer-rouge>

Azijsko – pacifičko regionalno žensko slušanje o rodno zasnovanom nasilju u konfliktu

*“Skrivanje bola dovodi do povećanja bola i niko
nam ne može pomoći.”*

Organizovano je ovo žensko slušanje u glavnom gradu Kambodže Pnom Penh 10. i 11. oktobra 2012, u Ekumenskom centru i bilo je otvoreno za javnost. Drugo žensko slušanje okupilo je deset žena sa preživljenim iskustvom seksualnog nasilja iz Kambodže, Bangladeša, Istočnog Timora i Nepala. Ukupno je 250 osoba bilo prisutno ovom slušanju. Preživjele seksualno nasilje imaju retku priliku da javno govore o svojim iskustvima. Preživjele su govorile o svojim iskustvima tokom sukoba u četiri regije: Kambodža (1975-1979), Bangladeš (1971.), Nepal (1996-2006) i Istočni Timor (1974-1999).

Panel stručnjakinja su činile: Vičuta Li (Kambodža), Vahida Nainar (Indija), Dijana Oto (Australija), Aurora Dios (Filipini). Na kraju je veće donelo preporuke vladama svih četiri država.

Ovo žensko slušanje otvoreno je video porukom specijalne izvestiteljke UN-a o seksualnom nasilju u konfliktu Zainab Bangure. Ona je rekla: „Moramo biti sigurne da svet zna o zločinima seksualnog nasilja... Videle smo uništavajuće učinke rodno zasnovanog nasilja u Evropi, Africi, Aziji i Južnoj Americi. Seksualno nasilje je globalna pošast, i one koje su od vas danas svedočile iz azijsko pacifičke regije predstavljaju hiljade žena koje nastavljaju da pate u tišini i sramoti.“

Takođe, čula se poruka solidarnosti od žena organizatorke Tribunala savesti iz Gvatemale. Putem javnih slušanja, žene iz celog sveta govore tražeći pravdu, a protiv nekažnjivosti, stvarajući tako simboličnu pravdu.

Monika Pinzon (Gvatemala) je pročitala poruku: „Ja donosim poruku za vas, žene Kambodže, Nepala, Bangladeša. Žene Gvatemale su sa vama, jer ono što se događa jednima događa se svima. Znamo da govorite istinu, i mi ćemo reći da nema više srama, nema više krivice za žrtve. Mi ćemo prestat i da osećamo sramotu i okrivimo one koji su odgovorni. Pozivamo vas da tražite pravdu, čak i onda kada vam se to čini nemogućim. I zapamtite, mi smo vaše saveznice.“

Takođe, na slušanju, čula su se svedočenja stručnjakinja/ekspertkinja. Svoja tumačenja iznele su i:

– Silke Studžinski (Nemačka), koja je predstavila definiciju, uzroke i obrasce seksualnog nasilja u sukobu, ukazujući na pojam „seksualizovanog nasilja“. Nasilje počinjeno nad ženama uključuje: silovanje, torturu, prisilnu trudnoću, prisilni brak, sterilizaciju, prisilni pobačaj, seksualno sakaćenje, seksualno ropstvo, prisilnu prostituciju.

– Suzana Sakoto (SAD), koja je govorila o procesuiranju rodno zasnovanog nasilja u kontekstu međunarodnog prava.

– Ana Marija Gec (UN-a), koja je govorila o rezolucijama UN-a koje se odnose na kažnjavanje seksualnog nasilja nad ženama u sukobima (1325, 1820, 1888, 1889, 1960).

Kambodža: Svedokinje su govorile o seksualnom nasilju koje su žene preživele tokom režima Crvenih Kmera (1975-1979), kada je u autogenocidu ubijeno oko 2 miliona ljudi.

Bangladeš: Svedokinje su govorile o agresiji Pakistana na Bangladeš, 1971. Rodno zasnovano nasilje je korišćeno kao instrument rata. Tada je silovano između 200.000 i 400.000 žena.

Istočni Timor: Svedokinje su govorile o 24 godina dugoj indonezijskoj okupaciji, koja je trajala od 1974. do 1999. Komisija za istinu i pomirenje je dokumentovala 853 tačaka optužnice za seksualno nasilje, uključujući 393 silovanja, 229 seksualnog ropstva i 231 drugih oblika seksualnog nasilja. Specijalni sud koji je osnovan 2000. Od 95 optužnica, samo 8 uključuju rodno zasnovano nasilje. Samo jedan optuženik je bio osuđen za silovanje, dok niko nije osuđen za druge vrste seksualnog nasilja.

Nepal: Svedokinje su govorile o građanskom ratu između državnih snaga Nepala i maoističkih pobunjenika. Žene su činile 20% borkinja. Obe strane u sukobu su koristile rasprostranjeno seksualno nasilje: silovanje, prisilne abortuse, seksualno nasilje, mučenje. 70% nasilja počinila je država nasuprot 30% nasilja koje su počinili pobunjenici.

Na kraju je sudsko veće donelo preporuke vladama svih četiri zemalja.

Organizatorke ovog ženskog slušanja su: Kambodžanske braniteljke ljudskih prava, Transkulturalna psihosocijalna organizacija Kambodže i

Odsek za podporo žrtvama pri sudskoj komori
Kambodže.

[http://tpocambodia.org/index.php?id=43&tx_ttnews\[year\]=2012&tx_ttnews\[month\]=10&tx_ttnews\[day\]=08&tx_ttnews\[tt_news\]=79&cHash=4b7a3dcb4c57f613468fdd89caefb1f9](http://tpocambodia.org/index.php?id=43&tx_ttnews[year]=2012&tx_ttnews[month]=10&tx_ttnews[day]=08&tx_ttnews[tt_news]=79&cHash=4b7a3dcb4c57f613468fdd89caefb1f9)

Tribunal savesti o seksualnom nasilju nad ženama tokom unutrašnjeg oružanog sukoba u Gvatemali⁹

„Nikada zaboravljena! Nikada ućutkana!“

Žene iz starosedelačkih zajednica (populacija Maja Indijanaca) su dale svoje iskaze o seksualnom nasilju počinjenom protiv njih tokom oružanog sukoba u periodu 1960 – 1996. Žene su čekale gotovo trideset godina da javno govore o zločinima koje su preživele. Njihove izjave se nisu čule na

9.) Gvatemala: Počev od sticanja nezavisnosti od Španije, 1825. vojska je igrala značajnu ulogu u istoriji Gvatemale. Novim Ustavom iz 1954. vojsci su proširena ovlašćenja i dat je zadatak da se bori protiv komunizma. U kontekstu hladnog rata i antikomunističkog raspoloženja, pod plaštom doktrine o nacionalnoj bezbednosti, državne snage su vodile unutrašnji sukob protiv levičarske gerile i to su koristile kao izgovor za etničko čišćenje starosedelačkog stanovništva (pre svega Maja Indijanaca). Unutrašnji konflikt u Gvatemali je jedinstven u čitavoj Latinskoj Americi, jer je imao etnički karakter koji je rezultirao genocidom nad Maja Indijancima (ubijeno je oko 10% populacije Maja Indijanaca). U zemlji je bilo otvoreno 23 vojna žarišta/mesta sukoba što je rezultiralo sa oko 400.000 mrtvih.

sudu nego na simboličnom tribunalu savesti pred simboličnim sudom. Tribunal savesti je održan u zgradi Kulturnog centra na Univerzitetu u glavnom gradu Gvatemale od 4. do 5.03.2010, a na njemu je učestvovalo 800 osoba.

Simbolični tribunal su činile sledeće žene: Huana Mendes (Maja Indijanka iz Gvatemale, 2008. postala je prvi slučaj kažnjavanja pripadnika vojnih snaga za nasilje), Gledis Kanales (Peru, Predsednica asocijacije povređenih žena za vreme režima Alberta Fudžimorija), Tedi Atim (Severna Uganda), Šihoko Nikava (Japan, radila kao jedna od organizatorke Ženskog tribunala u Tokiju, 2000.).

Tokom 36-godišnjeg sukoba, seksualno nasilje je bilo masivno, sistematsko i opšta praksa koju su koristile gvatemalske oružane snage kao deo svoje kampanje protiv pobune. Žene su dale iskaze o strašnim delima seksualnog nasilja, uključujući silovanje, grupno silovanje, prisilnu golotinju, seksualno ropstvo, mučenje, prisilnu trudnoću, prisilne brakove s vojnicima koji su ih silovali, prisilne sterilizacije, prisilne pobačaje, i sakaćenja.

Prvog dana je govorilo devet žena sa preživljenim iskustvima seksualnog nasilja (iza crne zavesе, skrivenog identiteta), dok su drugog

dana ekspertkinje iznele svoja tumačenja (uzroci, posledice, oblici seksualnog nasilja). Rečeno je da seksualno nasilje nije izolovan ekces izvan kontrole vojnika, nego deo vojne strategije organizovane od strane države. U njihovom zaključku rečeno je da je cilj ove strategije bio ne samo povrediti i poniziti žene, nego i uništiti njihovu zajednicu. Na kraju su sutkinje savesti donele izjavu u kojoj osuđuju državu Gvatemalu za kršenje ženskih ljudskih prava, kao i pravosudne institucije za uskraćivanje pravde preživelim ženama.

Iako se potpisivanje mirovnog sporazuma dogodilo pre 14 godina, počinitelji tih zločina nisu izvedeni pred lice pravde. Međutim, ove godine, 2013. počelo je suđenje bivšem diktatoru Efrajinu Riosu Montu¹⁰ za genocid. To je prvi put u svetu da bivši šef jedne države izađe pred nacionalni sud zbog ovog krivičnog dela. On se tereti da je odgovoran za ubistvo više od 1.700 pripadnika starosedelačkog naroda Maja (koje je posebno bilo meta napada) kroz silovanje, mučenje, paljevine.

Komisija za istorijsko rasvetljavanje, osnovana nakon potpisivanja mirovnog sporazuma 1996, registrovala je 1465 (3,4%) primera seksualnog

10.) Efrajin Rios Mont vladao je Gvatemalom od 1982. do 1983. i u tom period počinjeni su najbrojniji zločini.

nasilja koji su se dogodili tokom sukoba, ali su samo 285 (0,6%) od tih slučajeva dokumentovana u sistemu gvatemalskog suda. Seksualno nasilje je usmereno protiv žena u 99 % slučajeva, a 80 % žrtava su žene iz starosedelačkih zajednica (Maja). Najveći broj silovanja se dogodio između 1980. i 1983. da bi vrhunac dostigao u prvoj polovini 1982. godine. Utvrđeno je da su u 89% slučajeva počinioci seksualnog nasilja bili pripadnici regularnih vojnih formacija države.

Danas, žene u Gvatemali su i dalje podvrgnute fizičkom, psihičkom i seksualnom nasilju. Od 2000, više od 4.708 žena i mladih devojaka (u dobi od 13 do 36 godina starosti) su ubijene zbog svog pola. 98 % slučajeva femicida u Gvatemali su ostali nekažnjeni, samo je 2 % zločina uspešno procesuirano.

Tribunal savesti su organizovale: Nacionalna asocijacija udovica/Konavigva, Žene menjaju svet, i brojne druge ženske i feminističke grupe. Na kraju, sutkinje su donele preporuke u pogledu ljudskih prava preživelih žena.

<http://www.gloobal.net/iepala/gloobal/fichas/ficha.php?entidad=Textos&id=10231&html=1>

Što je mnogo mnogo je: svedočenja žena žrtava kršenja ljudskih prava na Papui¹¹ (1963-2009)

U maju 2009. godine, grupa žena u Papui/Indonezija je uz pomoć aktivistkinja nevladinih organizacija organizovala ovo svedočenje žena. Na svedočenju su se čuli glasovi 261 osobe (243 žena i 18 muškaraca). Jedanaest stručnjakinja i stručnjaka je slušalo ove glasove koji su govorili o iskustvima pretrpljenog nasilja u periodu od četrdeset godina, od strane indonezijske države (1963-2009).

Na svedočenju su se čuli glasovi preživelih žena koje su govorile o tri tipa nasilja nad ženama: nasilje od strane države (vojne i policijske snage, kao i institucionalno nasilje), fizičko, seksualno i

11.) Papua: Tokom Drugog svetskog rata područje ove zemlje je bilo bojno polje između savezničkih i japanskih snaga. Godine 1949. je pripalo Indoneziji, ali je Holandija (koja je bila kolonizator zemlja) zadržala svoj uticaj, iako se formalno povukla 1963. Papua se od tada borila za nezavisnost od Indonezije. Međutim, Indonezija je često sprovodila vojne operacije nad ovom teritorijom u kojima je ubijeno oko 450.000 naroda Papue (što je okarakterisano kao genocid), dok je oko 100.000 izbeglica otišlo u susednu državu Papua Novu Gvineju.

prihološko nasilje u porodici, nasilje generalno (uključujući seksualno nasilje na poslu, trgovinu ženama i prostituciju). Državno nasilje su preživele žene u tri situacije: u pritvoru, tokom oružanog sukoba i kao izbeglice/interno raseljena lica, a ono je obuhvatalo: silovanje, seksualno nasilje, seksualno ropstvo, prisilnu trudnoću, prisilnu sterilizaciju, mučenje, prisilne nestanke, protivzakonito zatvaranje, ubistvo. O vrstama nasilja u porodici, žene su govorile o sledećem: poligamija, premlaćivanje, verbalno zlostavljanje, prisilni brakovi, silovanje u braku, genitalno sakaćenje. Svo nasilje žene su podelile na dva razdoblja (1963-1998) i (1998-2009).

Na kraju su izdate preporuke u kojima je između ostalog rečeno da vlada Indonezija ima obavezu da štiti ženska ljudska prava u Papui, da osigura pravdu za žene koje su preživele nasilje, da kazni počinioce nasilja.

<http://ictj.org/publication/enough-enough-testimonies-papuan-women-victims-violence-and-human-rights-violations>